

Tanulmányi versenyek

A zeneművészeti szakközépiskolák országos fafúvós versenyét Richter János emlékére rendezik meg. Az idei harmadik versenyen, amelyet az elmúlt napokban Győrben tartottak, tíz szakközépiskola 80 növendéke mutatta be hangszeres tudását. A fuvolisták második korosztályának versenyében első helyezést ért el Pivon Gabriella, a Szegedi Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola negyedik tanulója. Felkészítő tanára Lass Zoltán, zongorakísérője Kerek Ferencné. A versenyen bejelentették, hogy a versenyágak első helyezettjeit vizsga nélkül felveszik főtanfolyamukból a Zeneakadémiára.

A középiskolások olasz nyelvi versenyét Pécsen rendezték meg. Az ottani Nagy Lajos Gimnáziumban megtartott vetélkedőn 40 középiskola 500 tanulója vett részt. Az „előbeszéd” kategóriában második lett Kolár Andrea, a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola harmadik osztályos tanulója. Ugyanennek az intézmény-

nek a negyedikesei a „szinpadok” kategóriában második helyezést értek el Bocaccio-zindarabjuk bemutatásával. (Az olasz nyelven előadott darab szereplői: Janka Erzsébet, Farkas Ildikó, Juhász István, Teszary Tamás, Fodor Ágnes, Gelecsényi Krisztina.) A versmondók közül harmadik lett Hegedüs Ildikó és Loneán Gabriella, ugyancsak a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola negyedik tanulója. Felkészítő tanára Lass Zoltán, zongorakísérője Kerek Ferencné. A versenyen bejelentették, hogy a versenyágak első helyezettjeit vizsga nélkül felveszik főtanfolyamukból a Zeneakadémiára.

Ugyanzena versenyen a József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumának tanulója is sikeresen szerepelt. A másodikosok „előbeszéd” versenyén első lett Tóth Erika, a harmadikosok közül ugyanebben a kategóriában ötödik helyezést ért el Lévai Judit. A ságváriak felkészítő tanárai: Timárné Kakuzsi Lászlóné.

Húszmillió húsvéti képeslap

Még nem késtek el azok, akik most válogatnak a Képzőművészeti Kiadó ünnepi kínálatából. Mintegy 20 millió színes húsvéti képeslap és üdvözlőkártya áll a vásárlók rendelkezésére. Több mint 120 témát dolgoznak fel a fotós és grafikai lapok, közöttük sikerre szá-

míthatnak a régi idők motívumait felhasználó nosztalgialapok. Mind népszerűbbek a borítékban küldhető, hajtogatott üdvözlőkártyák — ebből a típusból 21 féle készült 210 ezer példányban. A gyerekek húsvéti ajándéka lehet a Csak rajzolok sorozat harmadik füzeté és egy húsvéti kifestőkönyv.

Kisfilm a paprikáról

Tizenhét perces film készült a fűszerpaprikáról. A szegedi részt Röszkén, a kalocsait Fajson vették föl. Színeiben és földolgozásában egyformán szép film. Mintha utolsó konditás lenne a régi paprika búcsúztatására. A rendező és az operatőr Tiefbrunner László. A kísérszöveget többnyire öreg paprikások mondják vagy énekelik. Ők voltak ott az első bemutatón is.

Két nagy folyónk mentén jött hozzánk a híres növény, nevet szerezve Szegednek és Kalocsának is. A török közvetítés több mint valószínű. Maláriás időkben orvosságként tekintették elsősorban, pálinkába áztatták, és úgy fogyasztották. Akit a pálinka önmagában is megköhögött, képzeld meg hozzá a méregérős betétet: betegség legyen a talpán, amelyik ettől se futott ki az emberből. Kirázta tőle a hideg a hideg-lelés is.

Agyonkoptatott kapák sorakoznak a képen. Félpuhájuak is, csorbák is. Hol vannak már, akik kapáltak velük? Vagy akik a recés fejű farkóval még dolgoztak. Nevelték a palántát tökéletes szakértelemmel, és hajladozó derkkal. Kicsi fűróval ültették ki. Voltak a kalocsai körzetben hosszú nyelvű luggatók is. Vízet csorgattak rá — vagy alá — a ma emberének beszédes szép cserépből, a likolcsolóból. Ültetni nehéz, kapálni nehéz, leszedni nagyon nehéz, fonátra fűzni már ülve is lehetett, hasítani is — hogy az erezetét kivegyék, és a bőre könnyebben száradjon a dübögő (=dobkályha) melegétől —, és a zsákba töltött

magot jeges téiben, az artézi kút tövében, betonkádiban addig taposták, amíg tiszta és fehér nem lett. A mag volt a paprika zsírja. Jár a külv is a képen, a többlovas is. A jó külön legény egy óra alatt akár három kilót is „kitört”. Legényt mondok, pedig a hasítóasszony ura is lehetett. „Kutya volt az az erős paprika, úgy égett tőle a kezünk, csak ráztuk.” Amihez hozzányúltak vele, azt is csipte. (Forduljanak el most, akik megbotránkozni szeretnek. Ha dolgára ment a férfiú, nem foghatta meg, madzagot kötött rá, és avval húzta elő. A madzag mindig kint lógott, és huncut menyecskék akkor is voltak.) Később örölkék körbe forgó járgánnyal, és vizen, malomhajóban is. Hatalmas ladikok vitték be a partról a paprikát. És utána malomköves őrlést is láthatunk, a zárókép is a kőpár kiemelt kővén áll meg, hogy bordázatát is láthassuk.

Kifogással állt elő a néprajzos: jobban kellett volna részletezni. (Két néprajzos szakértő is föl van írva az elején, mégis elmaradt a tudományban szokásos teljesség.) A tárgyak nevét is jó lett volna említeni, nyelvjárás szerinti hitelességgel. Azok is kevésnek találták, akik benne szerepeltek. Elmondták védekezésüket a filmek is. Nem oktatófilmeket akartak, azok kedvében szeretnének járni, akik a szépet keresik a mozivászonon. A kegyetlenül nehéz munkának is megvan a képi szépsége. És a nyelvjárásbeli nevek? Néha valóban lett volna idő kimondani egyiket-másikat, de a hangos-

Ifjúsági vezetők és munkásörök kitüntetése

A forradalmi ifjúsági napok, valamint az úttörőszövetség megalakulásának 40. évfordulója alkalmából 40. kitüntetésű ünnepséget rendezett kedden a KISZ Központi Bizottsága, a Magyar Úttörők Szövetsége és a Munkásörök Országos Parancsnoksága, a MOP székházában.

Borbély Sándor országos parancsnok ünnepi parancsban emlékezett meg a három forradalmi tavasz jelentőségéről, méltatta az úttörőmozgalom négy évtizedes fejlődését, s húsz ifjúsági vezetőt, akik kiemelkedő munkát végeztek az ifjúság nevelésében, a munkásörök és az ifjúsági szervezetek együttműködésének fejlesztésében, a Haza Szolgálatáért Erdemérem különböző fokozata kitüntetésben részesített. A KISZ Központi Bizottsága öt munkásöröknek az Ifjúsági Erdeméremet, kettennek a Kiváló Ifjúsági Vezető érmet, nyolcnak az Aranykoszorús KISZ-jelvényt; a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége pedig egy munkásöröknek a Gyermekéért Erdeméremet, hatnak a Kiváló Úttörővézető érmet adományozta.

Az elismeréseket Varga-Sabján László, a KISZ KB titkára, Haraszi István, a Magyar Úttörők Szövetsége titkára és Fehér Béla, a munkásörök országos parancsnokának helyettese adta át.

(MTI)

Ha bántja a szemét...

Népfront és környezetvédelem

Pedagógusok panaszát jegyeztem föl a napokban. Azt mesélték, ha csoportosan vizszik a gyerekeket takarítani a lakótelepekre, az ott élő — éppen azok, akik után, rendbe kell szedni a környezetet — ahelyett, hogy segítenének, megjegyzéseket tesznek, megmosolyogják a szorgoskodó apróságokat. Az ilyen orcapirító történetekre persze mondhatjuk, hogy kiragadott szelsőségek. De hogy nem tudunk igazán vigyázni a környezetünkre, hogy a szemléletváltozásra ezen a téren mennyire szükség lenne, azt a Hazafias Népfront városi bizottsága mellett működő környezetvédelmi munkabizottság tegnapi ülése is jól példázta. „Panasznapot” is írhatnánk akár, hiszen abban sem volt hiány, sorjázta a bejelentések bőven. Most mégis jó kezdeményezésekről szeretnénk inkább hírt adni.

Elsőként arról, hogy az idén decemberben tárgyalja majd a városi tanács testülete a környezetvédelem helyzetét, tennivalóit. Az árnyaltabb, valószínűbb kép megfestéséhez, a testület elé ke-

rülő írásos anyag összeállításához a lakosság segítségére is számítanak a Népfront aktivistái. A csatornák, az útburkolatok, a személerakó helyek, a víz és levegő állapota, a pihenőterületek és közterületek arcúlatának/felméréséhez várják a szegediek bejelentéseit, véleményét. Október 1-jéig írásban, telefonon, szóban jelezhetnek a Hazafias Népfront Városi Bizottságának.

Az elmúlt hetekben Szegeden is megjelentek a közterület-felügyelők. Igaz, egyelőre még egyenruha nélkül. (Igértek, két héten belül fel is öltöztetik őket.) Hogy milyen mostohán bánnak a környezetünkkel, azt az is jelzi, hogy a frissen alakult testület 14 tagja, napi 140-150 esetben kénytelen bírságot szedni személtelésért, fák rongálásáért, parkok piszkításáért, vizek szennyezéséért.

Fontos feladata a munkabizottságnak a szemléletformálása, környezetvédelmi akciók, előadások szervezése. Az idén is több alkalommal kínálunk lehetőséget erre.

R. G.

Egy élet — másokért

Születésnap köszöntő

„Mi, a M. Kir. Ferenc József Tudományegyetem orvosi karának elnöke, dékánja és tanárai... tudatjuk, hogy Gyenes Teréz... a magyar bábantofolyamon rendszeres elméleti és gyakorlati oktatásban részesült s folyó év és hó alulírott napján készültégének névze szigorú vizsgálatnak vettett alá s gyakorlati jártasságának is meggyőző bizonyítékát adta. Ennélfogva nevezett a bábamesterség gyakorlására képesnek és alkalmasnak ítéljük, nyilváníthatjuk és megerősítjük úgy, hogy őt mindenki annak elismerni tartozzék. Miután orvosi karunk előtt a törvényes esküt is letette, a törvénytől reánk ruházott hatalomnál fogva az esküjében tett fogadalom hű megtartásának, valamint az illetékes utasítások és szabályrendeletek követésének felvételével a bábamesterség szabad gyakorlására ezennel feljogosítjuk.” Dátum: 1923. június, aláírás Kubinyi professzor.

Mórávárosiakról hallottam, hogy...

...hétfői lapunkban, Már megint Móráváros? ... címmel megjelent írásom kisebbfajta port kavart — legfőképp az érintett városrészen. Az történt ugyanis, hogy a cikkben említett, évenként 3 ezer 300 forintra kalkulált, s másfél évtizeden át fizetendő csatornaépítési hitel-törlesztés összegét időközben sikerült lejjebb faragni. Olyan munkafázisba jutott a tervezés, hogy a számok szinte naponta változnak. Az eredeti programtervben például még betoncsövekkel számoltak, de azóta felmerült a szentesi vízműnél alkalmazott műanyagcsövek beépítésének lehetősége. Tekintélyes, körülbelül 30 százalékos költségcsökkentés ígérkezik.

A tanácsstagok, műszakiak, tervezők e pillanatban tehát úgy látják, talán 2 ezer 100-2 ezer 500 forint-ra is le lehetne szorítani (a háromszázalékos kamattal fizetendő) törlesztési részleteket. Két tanács-

tagi körzetben már így is tájékoztatták az egybegyűlteket — akik aztán hétfőn mást olvastak a Délmagyarban. Az anyaggyűjtés és a cikk megjelenése közt eltelt néhány nap alatt, lám, milyen mutatók eredménye volt a közös munkának.

Sőt beszámolhatunk egy újabb fejleményről is: az öt év alatt együttesen 6 és fél millió forintot kitevő településfejlesztési hozzájárulás csekély voltát mérlegelve, úgy döntött a tanács végrehajtó bizottsága, hogy a rendelkezésére álló, hatvanmillió forintot teljes egészében a lakossági önerős csatornaépítések pénzügyi támogatására használják fel. E percében, úgy látszik, a Lajta utcában kezdve a sort, a kivitelezés két hónap múlva megkezdődhet. Hogy ne csak a Tiszán, de a mórávárosi csatornákon is mielőbb folyhasson a víz...

P. K.

Féltett kincse egy emberéletnek ez a sárga papírra írt, régi oklevél. Ezzel kezdődött egy szépségeiben és nehéz küzdelmekben is bővelkedő egészségügyi pályafutás. A szegedi női klinikán, a budapesti II-es szülészeti klinikán és a Szent István kórházban sok száz újszülöttet segített a világra „a madám”, aki ma is büszke arra, hogy az ő keze alatt soha nem csorbult az élet... Annál nagyobb volt a pusztulás körülötte, amikor 1943-ban a bombázások miatt el kellett hagynia a fővárost. Akkor költözött Szegedre, ahol hűga két árva maradt gyermeke nevelését vállalta az idősebb testvérel együtt. Aztán jöttek a rendelőintézetben eltöltött évek: mikor hol volt szükség lelkiismeretes, szigorú hivatásudattal dolgozó munkaerőre, ott teljesített szolgálatot az egészségügyben. „Nem is voltam azon, hogy férjhez menjek, komolyan vettem a munkám: nem riadtam vissza a vasárnapi elfoglaltságtól, de a 24 órás inspekciónál sem. Ha kellett, társadalmi munkában segítkeztem a tanácsadásokon”

A Károlyi utca második emeleti lakásában csaknem egy éve él teljes magányban, ágyhoz és székhez kényszerítve Gyenes Teréz. Tavaly ilyenkor még nővérel együtt ünnepelték 88 születésnapját, de milyen könyörtelen az élet: a gondozót, a segítő társat, aki megosztotta testvérével a szót, a gondolatot is, elszólította a sors. Teréz néni, aki életéből 40 évet áldozott mindig csak másoknak, most mások segítségére

szorul, de nagyon. Az akaratnak nem engedelmességet lábak nem közelíthetnek senkihez, ha emberi szóra éhezik a tökéletesen tiszta elme: annak kell eljutnia eddig a küszöb, aki képes földolani ezt az élet alkonyán oly méltatlan magányt.

Van, aki reggelit, ebédet, vacsorát hoz, van, aki egy csésze forró kávéval kopogtat be, de féltelmesekek és hosszúak az éjszakák, s lassan telnek a nappalok. Jó, ha betoppán Lívia nővér, a szociális gondozó, 20 éve már, hogy érzi Hervai doktornő szerető gondoskodását, de itt, a megszokott környezetben hiányzik egy tisztességes, megbízható társ, akihez szólhat az ember. A doktornő — túl a hivatásbeli kötelességen — még azt is megteszi, hogy hirdetés útján keres eltartott Terike néni, aki odaköltözne. Most az első magányos, 89. születésnapon pedig köszöntőtől gondoskodott az egészségügyi osztály, a Vöröskereszt jóvoltából. Az üdítő, a sütemény mellett borított is került az ünnepi asztalra. Szavalattal, énekekkel, virágcsokorral a Zrinyi Ilona Általános Iskola diákjai kedveskedtek. Akár a hajdan világra segítettek unokái is lehetnének.

„Tessék mosolyogni” — kérte fotóriporterünk az ünnepeltet, de Teri néni csak legyintett. „Nem tudok én már mosolyogni” Mégis, mielőtt a kislányok elbúcsúztak, halvány derű futott át az arcán. „Fiatalok, szépek, kedvesek” — mondta, aztán botjára támaszkodva ismét magára elé meredt

Chikán Ágnes